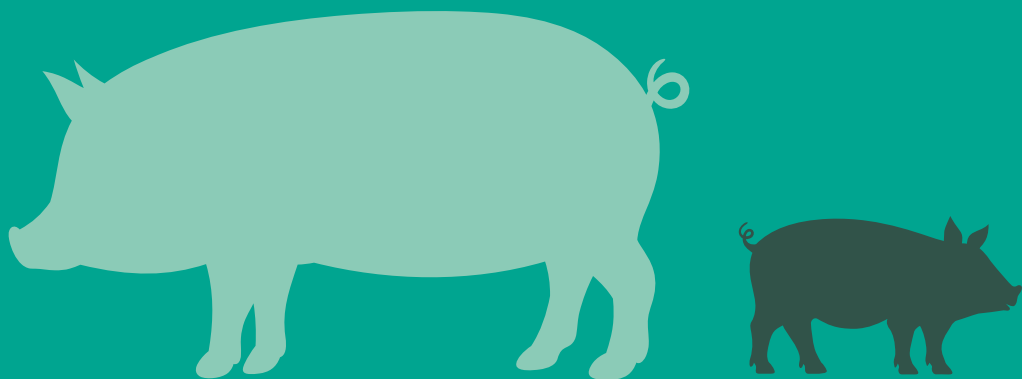

Miljø- og
Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen

Vejledning om ordinerings af antibiotika til svin

April 2018

Antibiotikavejledningen

Antibiotika skal bruges ansvarligt

- 1** Brug først og fremmest antibiotika i 1. valgs gruppen. Risikoen for resistensudvikling i humanpatogener reduceres ved brug af antibiotikavejledningen.
- 2** Brug data fra de diagnostiske laboratorier, hvis der ikke foreligger en aktuel resistensbestemmelse. Resistensbestemmelse bør være en del af dyrlægens diagnostik i besætningen.
- 3** Dyrlægen skal ved ordination af antibiotika sikre, at behandlingen bliver effektiv.
- 4** Dyrenes velfærd skal sikres, samtidig med at forbruget af antibiotika er ansvarligt.

Fødevarestyrelsen henvender sig med denne antibiotikavejledning til alle svinepraktiserende dyrlæger. Antibiotikavejledningen afløser Fødevarestyrelsens evidensbaserede behandlingsvejledning til svin fra 2010. Antibiotikavejledningen vil blive opdateret, når der kommer ny relevant viden.

Antibiotika er receptpligtigt i Danmark, og det er altid en konkret dyrlægefaglig vurdering, om svin skal behandles med antibiotika. Antibiotikavejledningen ændrer ikke ved dyrlægens ordineringsmuligheder.

Antibiotikavejledningen skal bidrage til at reducere risikoen for overførsel af resistente bakterier fra dyr til mennesker. Anvendelse af antibiotika kan føre til selektion for mikrobiel resistens. Det betyder, at der ved brug af antibiotika til behandling af dyr kan være risiko for, at der udvikles resistente bakterier. Endvidere er der risiko for, at en eventuel resistens kan overføres til mennesker og her være årsag til behandlingssvigt. Det er derfor vigtigt, at antibiotika anvendes ansvarligt.

Baggrunden for Fødevarestyrelsens risikohåndtering kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Fødevarestyrelsens anbefaling

Antibiotika

GRUPPE 1

1. valg, når det veterinærfagligt er vurderet, at antibiotikabehandling er nødvendig

- Florfenikol
- Lincomycin
- Makrolider
Fx tylosin, tylvalosin, tilmicosin, tildipirosin, tulathromycin, gamithromycin
- Neomycin
- Penicilliner, smalt spektrum
Fx benzylpenicillin, benethaminpenicillin, phenoxymethylpenicillin
- Penicilliner, bredt spektrum
Fx amoxycillin, ampicillin evt. med clavulansyre
- Pleuromutiliner
Fx tiamulin, valnemulin
- Sulfonamider
Fx sulfadiazin, sulfadimidin, sulfadoxin evt. i kombination med trimethoprim
- Spectinomycin
- Streptomycin

GRUPPE 2

Kan vælges, hvor en resistensbestemmelse viser, at 1. valgs antibiotika ikke kan forventes at være effektive

- Apramycin
- Gentamicin
- Tetracykliner
Fx chlortetracyklin, oxytetracyklin, doxycyklin

GRUPPE 3

Disse antibiotika bør undgås ved behandling af svin

- Cefalosporiner 3. og 4. generation
Fx ceftiofur, cefquinom
- Colistin
- Fluorokinoloner
Fx enrofloxacin

Et eksempel på valg af antibiotika til behandling af diarre

Diarre hos smågrise forårsages overvejende af tre forskellige bakterier:

- E. coli med fimbrietyperne F4 og F18
- L. intracellularis
- B. pilosicoli

De typiske resistensmønstre er vist herunder. Ved blandingsinfektioner, som involverer E. coli kombineret med L. intracellularis eller B. pilosicoli, findes der ikke et specifikt antibiotikum, som med sikkerhed virker mod alle tre bakterier på én gang. Her bør der altid foretages relevante diagnostiske undersøgelser for at vælge den optimale behandling.

Ved at sammenholde de kliniske symptomer, grisenes alder og resultaterne af laboratorieundersøgelser kan præparatvalget rettes mod den potentielt mest betydende bakterie.

Eksempler:

- Hvis der kun er påvist E. coli, så er E. coli typisk følsom for neomycin, der er et 1. valgs antibiotikum.
- Hvis E. coli resistensbestemmelsen viser, at det kun er apramycin eller tetracyclin, der er virksomt, kan disse antibiotika vælges.

Følsomhed overfor forskellige antibiotika hos vigtige tarmbakterier*. 1. valg antibiotika er markeret med sort.

Porcine tarmbakterier	Følsom (>75%)	Intermediær følsomhed	Mindre følsom/resistent
L. intracellularis	Tiamulin Valnemulin	Tylosin Tylvalosin Tetracyclin	Lincomycin
B. pilosicoli	Tiamulin Tylvalosin Valnemulin Tetracyclin		Tylosin
E. coli **	Amoxicillin/clavulansyre Neomycin Apramycin Colistin Gentamicin	Ampicillin Spectinomycin TMP-sulfa Streptomycin Tetracyclin	

* Data for følsomhedsbestemmelse af danske svinepatogene bakterier kan hentes på DTU's hjemmeside. (DTU)

** Det anbefales, at E. coli isolater (F4 og F18) undersøges for resistens af hensyn til behandlingseffekt. (DTU)

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
www.fvst.dk